

INKLÚZIA v slovenskej škole – realita či utópia?

Dnes a zajtra sa v Senci koná už 6. ročník medzinárodnej odbornej konferencie. Akým témam sa budete tento rok spolu s 500 pedagógmi z celého Slovenska venovať?

Mira Schrimpelová: Jednou z ústredných tém tu v Senci je Kultúra – spoločnosť – náboženstvo – vzdelávanie. A celkom zámerne o týchto pojmoch hovoríme v singulári, nie v pluráli. Musíme ich všetky začať vnímať globálne ako jeden celok. Faktom je, že ľudia sú v pohybe, čo nie je nič neobvyklé v Európe, hoci len málo reflektované u nás na Slovensku. A keď hovoríme o migrácii – nútenej, nenútenej, ekonomickej – hovoríme o tom, že ľudia, ktorí sa presídlia z jednej krajiny do druhej, zmenia kultúrny priestor. Nezmenia kultúru. Práve toto považujem za veľmi dôležitú premisu začiatku celého dialógu na túto tému.

Svet sa naozaj mení, s ním aj spoločnosť, postoj k náboženstvám, iným kultúram. Ako by na všetky tieto zmeny malo reagovať práve školstvo?

Mira Schrimpelová: Existujú rôzne štúdie na tému kultúrnych rozdielov a asimilácie. Jedna z nich mapuje správanie sa ľudí vo veľkých časových rozstupoch, v rôznom politickom systéme. Keď sa zhovárame o základných hodnotách, tie zostávajú nemenné. A to bez ohľadu na to, aká politika v danej krajine je. Aj preto nemôžeme očakávať, že ľudia, ktorí prídu z úplne inej kultúry do našej, budú v priebehu jednej generácie akceptovať našu kultúru, budú sa asimilovať. Celý problém, ktorý tu je, je problém multietnicity a multikulturalizmu. A ako by na to malo reagovať

„Vnímať rozdiely znamená vnímať rôzne podoby sveta, školstvo nevynímajú. Otvorenosť vo vzdelávaní je úžasný dar,“ hovorí Mgr. Mira Schrimpelová, konateľka odborného nakladateľstva Dr. Josef Raabe Slovensko a súčasne organizátorka najväčšieho stretnutia pre pedagógov na Slovensku – medzinárodnej odbornej konferencie Učiteľ nie je Google⁴ ... a stále sa rád učí.

školstvo? V prvom rade otvorenosťou. Školstvo v Európe nemôže byť len jedno – to pruské s bičom, kde deti sedia s rukami za chrbtom. Musí to byť školstvo, ktoré bude otvorené voči iným kultúrnym potrebám, voči iným deťom. A musí byť nielen otvorené, ale musí ich aj rešpektovať. Keď tieto deti nechcú sedieť a jesť za stolom, ale na zemi, pretože tak jedli ich generácie, musíme to rešpektovať.

Nakoľko sa to podľa vás darí slovenskému školstvu, na slovenských školách a slovenským učiteľom?

Mira Schrimpelová: No, veľmi sa nám to nedarí. Jednak to súvisí s tým, že žijeme v centre Európy, kde, žiaľ, vplyvy iných kultúr sú veľmi malé. Súvisí to však aj s tým, že len posledných 20 rokov môžeme voľne cestovať. S migráciou nemáme veľa skúseností, ak nerátame migráciu do USA začiatkom minulého storočia. Sme skrátka veľmi uzavretí. A tak trochu to súvisí aj s našou nevzdelanosťou v cudzích jazykoch. Faktom je, že hlavne staršia a stredná generácia učiteľov neovláda cudzí jazyk, nemajú informačné zdroje a chýba im taký bežný kontakt s inými kultúrami.

Čo považujete za najkľúčovejšie, ak chceme hovoriť o inklúzii – teda o rešpektovaní rozdielov medzi deťmi a právach všetkých na rovnaký prístup k vzdelávaniu?

Mira Schrimpelová: Každý musí začať sám od seba. Nie je to ani o plánoch, že by nám teraz ministerstvo zavelilo: Buďte otvorení! Takto to nefunguje. Štátna moc má za úlohu vytvoriť priestor, aby sa ľudia, ktorí prichádzajú z iných kultúr, u nás cítili dobre. A každý z nás, každý učiteľ aj žiak, sa musí na to nastaviť. Verím tomu, že čím bude naša generácia, ktorá vyrastala za socializmu, staršia a dnešní mladí budú dospievať a prídu nové generácie, tým bude toto menší problém. Druhá vec je tá vlna extrémizmu, fašizmu a netolerance, ktorá sa nám dvíha v Európe aj u nás na Slovensku. Opäť to súvisí so vzdelanosťou a kultúrnym rozhľadom, ktoré musí človek mať. A práve v tejto situácii je veľmi dôležité, aby sa naši učitelia mali čoho chytiť. Aj z tohto dôvodu sme sa

rozhodli priniesť metodický materiál a celkom nový pracovný zošit novodobých dejín pre základné školy. Pokiaľ totiž učitelia nebudú vedieť, ako majú tieto otázky učiť, deti budú vychádzať zo škôl kultúrne nevzdelané.

Veľký priestor na konferencii dostane aj – u nás doposiaľ neznáme – adaptívne učenie. O čo v tomto učení ide a aké sú jeho výhody oproti klasickému vyučovaniu?

Mira Schrimpelová: Adaptívne učenie je teória zo 70. rokov, ale až teraz, na konci tejto éry prichádza do škôl, pretože predpokladá výkonné počítačové stroje, ktoré dokážu vyhodnotiť materiály a odpovede detí. Adaptívne učenie je, jednoducho povedané, odpoveď na inklúziu. Všetci sme boli žiakmi a všetci si ešte spomíname, že ak nám raz nešiel nejaký predmet, spravila sa to s nami ťahalo až do maturity. Nik nám už s týmto „problematickým“ predmetom nepomohol. Prečo to tak bolo? Lebo učiteľ nám so svojimi bežnými učebnicami a pracovnými zošitmi nevedel pomôcť. Nedokázal identifikovať náš problém, nieto ešte ho odstrániť. Toto všetko teraz učitelia už dokážu na Slovensku – VEDOMAT, ktorý slávnostne učiteľom predstavíme práve na našej konferencii.

Konferencia je pôdou na diskusiu. Ale čo ďalej? Aký postoj by mali ďalej zachovať účastníci vašej konferencie?

Mira Schrimpelová: RAABE konferencie organizujeme každý rok aj preto, aby sme pravidelne premýšľali o veciach, ktoré sú aktuálne a spoločensky dôležité. Ja by som si osobne priała, aby si čo najviac účastníkov – pedagógov aj lektorov – čo možno najdlhšie uchovalo ten pozitívny postoj, že na veci sa dá pozeráť nielen z jednej perspektívy, ale existujú aj ďalšie možné varianty. To je to, čo budeme na konferencii počas dvoch dní robiť.

Ďakujeme za rozhovor.

Viac informácií o kvalitatívnom vzdelávaní nájdete na www.raabe.sk.

RAABE

ŠKOLSKÝ
portál

PONS

LIBRE

vedo
ma klúč
k učeniu